

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

|                              |             |
|------------------------------|-------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 frt — kr. |
| Fél évre . . . . .           | 3 " — "     |
| Negyed évre . . . . .        | 1 " 50 "    |
| Egyes szám ára . . . . .     | 6 "         |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 " — "     |

Megjelenik hetenkint kétszer:  
vasárnap és csütörtökön.

# SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:  
minden egy hasábos garmond  
sorért vagy annak tőrfogatáért  
4 kr., s minden egyszeri közlés  
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.  
Nagy és többször közlendő  
hirdetményt a kiadóhivatal ár-  
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér” rovatban  
közlendő cikkekért soronként  
10 kr. fizetendő.

## SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprenez György szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

## KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

## Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

|                              |              |
|------------------------------|--------------|
| Egy évre . . . . .           | 6 frt — kr.  |
| Fél évre . . . . .           | 3 frt — kr.  |
| Negyed évre . . . . .        | 1 frt 50 kr. |
| Külföldre egy évre . . . . . | 8 frt — kr.  |

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

T. vidéki előfizetőink a lap szétküldésében előfordulható rendtelenségek s egyéb kellemetlenségek kikerülése céljából sziveskedjenek jövőre a postai utalványokat egyenesen kiadó-hivatalunkhoz Kézdi-Vásárhelyre czímezni.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

## Egy nagyhorderejű indítvány.

Kézdi-Vásárhely, 1886. decz. 22.

Az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület”-nek folyó évi december hó 12-én Kolozsvárt tartott választmányi gyűlése örökre emlékezetes marad a Kili könyvében. Mert a mióta az Egyesület létele tevékeny akcióba hozta a magyar nemzetet azon célból, hogy megmentse azt, a mi az övé, ily nevezetes mozzanat aligha fordult elő gyűlésein, mint a mostani. E gyűlé-

sen tételét azon nagyhorderejű indítvány, hogy ha meg akarjuk menteni a magyarokat e hazánál, szükséges, hogy az akció azonnal életbe léptetessék, a mit csak az által érhetünk el, ha a párányi erőket tömörítjük! Állandó tevékenységi szövetségbe kell lépünk azon tényezőkkel, melyeknek érdekei az Egyesület missiójával ugyanazok, vagy legalább is sok tekintetben ugyanazok. E magasztos elvtől vezéreltetve, lépett ki a sikra az erdélyrészi püspök, Szász Domokos, midőn olyan indítványt, illetőleg javaslatot tett a kultur-egyesület fentjelzett választmányi ülésén, mely a munkásságra szükséges erőket a szó szoros értelmében véve hatványozza s egyszerűsmind megadja a módot arra, hogy oly nagy összegekkel kezdjük meg a működést az Egyesület céljának megfelelőleg, mely több millióra menő alap-tökének felel meg.

Igen, ezen indítvány értelmében az „erdélyrészi ev. ref. egyházkerület — az E. M. K. Egyesülettel közösen megállapítandó célokra — egyszerre 150 ezer forintot költ el saját vagyonából. A kulturegyesület fizeti az elköltött vagyon évi kamatait mindaddig, míg az egyházkerület — 1½ százalékos részletekben — a tőkét megtéríti. A visszatérítés 30 év alatt történik

meg és az egyházkerület ez idő alatt visszanyervén az elköltött tőkét, az Egyesület a kamatfizetés alól felmentetik.

Ezen nagyhorderejű indítványból világosan látható, hogy egyik szerződött félnek sincs tőke-vesztése, de sőt két-három millió forint alapnak megfelelő beruházással állunk szemben. Mert a mit talán csak harmincz év leforgása alatt végezhetnénk, azt — Szász Domokos püspök indítványa alapján — most elvégezhetjük.

Szász Domokos püspök nagyhorderejű indítványa korszakalkotó hazánk történetében. Mi ebben az indítványban az elők tömörítését, a magyar egyházaknak jól felfogott érdekeit látjuk képviselve a magyar haza és nemzet megvédelése szempontjából.

A ref. egyház erdélyrészi püspöke megadta a szót és módot arra, hogy a tekintélyes más hazabeli vallásfelekezetek magyar egyházai is hasonló ajánlatokkal gyámolítsák a kultur-egyesületnek magasztos célját a vallásosság- és nemzeties irányban. Mert a magyar egyházak célja nem lehet más, mint a kulturgylet, s a midőn annak célja előmozdittatik, ugyanakkor ennek messze kiható tervei lesznek megvalósulva a haza és az egyház érdekében.

Kivánjuk, hogy Szász Domokos ref.

püspöknek fenti indítványa magyar egyházunkban valláskülönbség nélkül az azt megillető pártolásban nyerjen kifejezést.

—si.

**A bolgár válság.** A bolgár küldöttek Berlinben vannak s — mint egy távirat jelenti — ott nagyon tartózkodólag lépnek fel. A „Nordd. Allg. Ztg.” kijelenti, hogy a bolgár küldöttséget, mint olyant, nem fogadják Berlinben sem hivatalosan, sem privátim; csak a küldöttség egyes tagjai mint magán-személyek tesznek látogatást a külügyi hivatal egyes tisztviselőinél, a nélkül azonban, hogy az utóbbiak ez esetben a külügyi hivalt képviselnék.

## Az uzsora.

A társadalomnak egy vérszopó piócája fölött mondott ítéletet a budapesti kir. törvényszék fenytő osztálya. Az uzsorás, zsebének hatalmában bízva, szemtelenül, kihi-vólag, úgy viselte magát a törvény szentélyének oltára előtt, mintha nem is bírái, nem az igazságot szolgáltató közegek előtt kellett volna oszmány büneiről számot adni, hanem mintha közönséges ügylet forogna szóban, melynél az ő kéréltetlen zsarnoksága játsza a főszerepet akkor, a midőn szegény, kétségbeesett embereknek kegyesen százhusz per-centre kölcsönt osztogat.

Hay Bernátot, az egész országban hírhedt uzsorást, az ellene bebizonnyított uzsoravétség miatt 8 hónapig tartó börtön elszünetésére és 1000 frt bírságpénz megfizetésére ítélte a büntető bíróság.

És kik teremtik, kik nevelik, kik gazda-

## A „Székelyföld” tárczája.

## A tűzpróba.

Az én Kálmán barátom szép, szellemes gyerek volt, de szeles végtelen, szeles főleg a szerelem dolgában.

Igy történt, hogy két bűvös-bájós leánynak udvarolt egyazon időben egyazon hévvel, egyazon szavakkal.

Iluska és Ernesta nem közlekedtek egymással, s egyik mitsem tudott a másiktól, azaz hogy úgy tett, mintha mit sem tudott volna. Pedig valójában hej de nem szerették egymást a böles tanár Ilus lánya és a nagyiparos Ernestája!

Talán mindketten szerették Kálmánt, talán egyikük sem szerette, és csak ambícióból, hiúságból, érdekből ohajtották meghódítani, lánczra fűzni csapodár szívét.

Denique beállott a farsang és egy fényes jelműből összehozta a vetélytársnőket.

Kálmán Iluskával táncolt s Jenő barátjának ígerte a vis-a-vis-t, de vesztére, mert a szerelmes szó ajkára fagyott, midőn Jenő karján szívének királynőjével kezd meg a chaine anglaise-t.

A két tündér fagyosan, de gráciával, halványan, de kaczerán lejtette a négyest, s Kálmán szó nélkül marcangoló fehér keztyűje csatjait, konvencionális mosolya mögé rejtgetve szívének fájó tépelődéseit.

Melyiket szeretem? melyiket szeretem?

— kérdezte váltig dobogó szívtől. — Ha Iluska pajkos, bűvös szemét nézem, ha kaczer kis fitos orrát látom, ha szellemes szavait hallom: biztos vagyok benne, hogy csak ő tudna boldogítani. De ha Ernesta aranyos kedélye, édes mosolya, galamb-szívének hatása alatt állok: azt hiszem, hogy sohasem tudnék mellőle elszakadni.

E közben véget ért a négyes s Jenő roham-lépésben közeledett Kálmán barátunk felé.

— Mi bajod, miért melázol, miért vagy oly halvány, oly szótlan?

Kálmán egy nagyot sohajtott s karját barátja karjába fűzve, egy félreeső kis terembe vonszolta egy pohár pezsgőre.

— ... Hiába! ... nem tudom, melyiket szeretem s előbb-utóbb mégis tisztába kell jönnöm magammal, mert kettőt el nem vehetek s kettőt csak nem hitegethetek.

— Későn gondold meg a dolgot, jó komám; már most csak bizzad a bajodat én reám, mert, tudod, pezsgőnél akár versben beszéllek ...

Kálmán még halványabb lőn ez ijesztő bekezdés után, s mivel Jenő alapjában nem volt oly romlott kedély, mint a milyennek versei után hinni lehetett volna, következő prózái logikával folytató:

— Ha te maiglan nem jöttél tisztába szíveddel, nem is hiszem, hogy felfedezted, melyiket szereted jobban ... Én részemről ... De csitt, maradjunk objektívek ... Nem

árlom el izlésemet, hanem teljesen képes vagyok felfogni, hogy te mindkettőt szeretted egyforma hévvel, mert mindegyike a kettő közül megérdemli szerelmedet. Már most hát az e kérdés, hogy melyik iránt köteleztél magadat inkább.

— Hiszen az a malheuröm, hogy egészen egyformán szerelmeskedtem velük — jajdult fel Kálmán, kinek a pezsgő meglágyította kü-lönben sem kemény szívét.

— Bravo! tehát éljen a logika (iszik) s fülelj!

— Ha kettőnek egyenlő mértékben udvaroltál, azt kell preferálnod, a ki udvarlásodat melegebben fogadta, a ki jobban szeret tégedet.

— De mi sor mindaketten egyenlő kedvesek, egyenlő melegek, egyenlő szerelmesek!

— Tyűh, lelkem! ez baj — szólt Jenő, a böles tanácsadó, s haragosan tév le az üres palackot, midőn Kálmán egy ugrással nyakába veté magát s csókokkal árasztá el barátja kedves ábrázatát, tánczolt, ivott és heurékátj ujjongott.

— Szerelmes barátom, egy eszmém van! Kipróbáljuk a leánykakat; a ki jobban szeret, annak hiva leszek.

— Mindörökké, ámen! — szólt Jenő ke-netteljesen, s azzal összedugták fejüket ...

Fényes bál volt a vigadóban, a párok vídám zene mellett négyesre sorakoztak, mi-

dőn a rendezőnek, Jenő barátunknak, hírelen sürgőnyt nyujtanak át. Jenő félhangon olvassa: „Bartay Kálmán lováról lebukott. Nagy-Bartán haldoklik.”

— Bartay Kálmán haldoklik! — sutog-ják tánczközben részvéttel az ismerősök; Afitos Iluska is elsápadt, s valami „szegény fiu” formát sohajtott.

Jenő nár menni készült, mikor a terem tulsó oldaláról egy rémes sikoly hasította végig a levegőt. A „nagy iparosné” hangja volt arra az ájulásra, a mely Ernestát félholtá tév.

Jenő egy pillanat alatt a helyszínen termett, s az elalélt szép gyermeket karjain az öltözöbe vivé. Egy perc alatt ráadták Ernestára felöltőjét, ki sápadtan és reszkette ment Jenő és anyja karján a lépcső felé, a hol Kálmán teljes épségben várakozott a hadi csel sikerére.

Ernesta arczát Kálmán láttára előnté az élet pirja és könnyezve borult anyja nyakába.

A jó mama kétségbeesése csak akkor szűnt meg, midőn Bartay Kálmán, Nagy-Barta egyedüli ura, a vigadó lépcsőjén megkérte kezét, bocsánatot kérve Jenő barátja ügyetlen farsangi tréfájáért.

Nem is haragudott érte senki, csak Iluska nagysám, a ki Jenővel többé szót nem váltott; pedig ő szegény nem tehetett róla, hogy barátja jobban kiállotta a tűzpróbát.

F. Józsi.

giják az országban az uzsorásokat? Kik azok, a kik felburjánzották őket, a gazokat? A könnyelmű élethez, a munkához nem szokott emberek. Ezek azok, a kik mint a lepke vakon berohannak a fogóba. Ott aztán már hiába keresik a menekülőt; hiába verdesi a lepke a szárnyaival a fogó oldalait, vergődésében első sorban önmagát fosztja meg díszes himporától, aztán betöredeznék csápjai, végre aztán a kiéhezés szörnyű halálával adja ki a lelkét.

Az első kölcsön az uzsorástól: a lepke szörnyű halának sorsára jut.

Az uzsorással való ügylet: az öngyilkosság leghosszabb neve, a lassan ölt méreg halála. A gonosszal való szerződés, az önbecstelenség büzhödt sarának önmagára kenése.

Az öngyilkost a társadalom megveti. Mért ne vetné meg az ilyen öngyilkos-jelölteket is? Ha a törvény gondoskodott az uzsorás megbüntetéséről, miért nem gondoskodott annak a megbüntetéséről is, a ki az uzsorással, a társadalom eme megvetett alakjával, szerződéses viszonyba lép? Ha az uzsorás száz perczentet kér kölcsön adott pénzéért s ha ez kitűdök, az uzsorást elzárják 8 hónapra börtönbe. Miért nem zárják el azt, a ki száz perczentet fizet az uzsorásnak — szintén 8 hónapra — bolondok házába?

Mert hogy zavart elméjű ember képes csak arra, hogy száz perczentet fizessen, azt talán nem is kell mondani.

A vádlók, a kik elégtételt mentek kérni a budapesti törvényszékhez, maguk sem szabadhadtak meg a nélkül, hogy ő föltűtük is ne mondjon a bíróság véleményét. Hivatalosan süttették rájuk a könnyelműség bélyegét.

A bíróságnak nincs joga erősebb kifejezést használni. Egy önértetes emberre nézve ez a megrovás is elég fájó lehet.

Az uzsorásra csak az akasztófa lehet sújtó ítélet. A társadalomnak ez a megvetett férge a sötét börtön piszkos padlóját még el találja koptatni s ez által is kárt okoz az államnak. „Hay bácsi“, a ki az utcásarki szegény hordárok előtt büszkén verte a mellét, hogy neki 200,000 frt vagyona van, horogra került.

És horogra fognak kerülni mind azok a vérszopó piócák, a kik embertársaik véreből táplálkoznak és azok szájából kiveszik az utolsó falatot.

A társadalom ismerje kötelességének üldözni ezeket a csápakat, épen úgy, mint a hogy köteles segédkezni nyújtani a rablőgyilkos kézrekerítésénél.

De ismerje erkölcsi kötelességének mindenki, csak már az uzsorás gyanujában álló embert kerülni, vele szóba nem állni, vele bármiképen is érintkezni, mert az uzsorásnak a lehellete is, a mely arcunkat érintenél, lelkünket is megfertőztetheti.

Az uzsorást nagyon könnyen meg lehet ismerni. Az a magánember, a ki nyolcz kamatnál többet kér: uzsorás.

Jaj annak a földmivelőnek, a kinek az uzsorás adja kölcsön a pénzt!

A ki tisztas garantíát nyújthat, az butran fordulhat kölcsönért akármelyik pénzintézethez. A ki az uzsorához megy, az már öngyilkosjelölt.

Szolgáltatassuk ki a törvénynek az uzsorásokat!

Almás.

## Képviselőtestületi gyűlés.

Kézdí-Vásárhely város képviselőtestülete folyó hó 20-án gyűlést tartván, a letárgyalt ügyek közül a következőket emeljük ki:

1. A felsőbb rendelet tudomásul vétetvén, felolvastatik néhai kézdí-vásárhelyi Városi János Csanádmegye volt alispánja és országgyűlési követe özvegyének szül. Brünnek Juliának megküldött gyászjelentése. — A képviselőtestület a régen elszármazott k. vásárhelyi család vesztése feletti részvétnél jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

2. K. K. és D. J. 1885. évi vámszabónál és Sz. A. 1886. évi bérlo hasznosbérrelaxatióért beadott kérésekkel elutasítatnak.

3. Az önkéntes tűzoltó-egyletnek szerelvényekre 20 frt, a kézdí-vásárhelyi „Stepha-

nie“-menház, a „Rudolf“-kórház és az Olvasó-egyesület részére egyenkint 2 öl tűzifa adományozatik. Továbbá a tanács megbízatott, hogy az önkéntes tűzoltók által kért mászóház részére a barompiaczon egy helyet jelöljön ki.

4. A maglovak istállójának felépítése 460 frtban tudomásul vétetik, ugyszintén az is, hogy jövőre a maglovak élelmezését a város vállalta el.

5. Polgármester jelenti, hogy a szegény gyermekek részére a város által adni szokott 100 frt felhasználtatott és pedig úgy, hogy 40 fiu- és 49 leánygyermek kapott téli ruhát belőle.

7. A központi választmány következőleg alakított meg: Szöcs József polgármester, Kovács Dániel pénztáros, Székely János ev. ref. lelkész, Benkő Pál, Benkő Sándor r. kapitány, Dr. Pethő József, Csizsár József kereskedő, Csizsár József v. czéhmester, Kovács István ev. ref. lelkész, Szabó Dénes, Molnár Józsiás, Török Bálint, Kovács János g.-ker.

8. Székely János indítványozza, hogy a tanács és képviselőtestület kebeléből elhalandó tagok rövid életrajza a jegyzőkönyvben örökíttessék meg. — Elfogadtatik.

9. A barompiaczon egy kut ásátása indítvány folytán el lett fogadva.

A tárgysorozat lejárván, elnök polgármester hivatkozva arra, hogy ezen évben nem leendő több képviselőgyűlés, meleg hangon mond köszönetet a testületnek az év folyamán tanusított szives jóindulatáért s támogatásáért. A képviselőtestület nevében Székely János ref. lelkész emel szót, bizalmának és szeretetének adván kifejezést polgármester és tanács iránt.

A kölcsönös szívélyes üdvözlések után a gyűlés véget ért.

## A kézdí-vásárhelyi Olvasó-egyesület közgyűlése.

Szivesebben s nagyobb örömmel nem irtam e lapba tudósítást, mint most, midőn olvasó-egyesületünknek vasárnap, a hó 19-kén, d. u. tartott közgyűlését szándékozom a t. olvasó közönséggel megismertetni.

Városunk társadalmi életében is kiemelkedő esemény volt e közgyűlés, s olvasó-egyesületünk életében pedig páratlan. Az egylet tagjainak impozáns, tömeges megjelenése, s komoly, az egylet jövőjének, biztos alapjának megvetését czélzó lelkesültség hosszú időre feledhetetlenné teszik e napot az egyesület történetében. Az egyesület olvasóterme szűknek bizonyult az érdeklődők mindnyájának befogadására.

Pont 4 órakor nyitotta meg az ülést Székely János ref. lelkész, egyt. elnök.

Beszédében elősorolta az egylet ez évi életének jelentősebb mozzanatait, kifejezve azt, hogy a méltatlanul vádolt választmány mindent meg tett az egyesületi élet fejlesztésére, de ez a tagok hideg közönységen hajótörést szenvedett. Közgyűlés elnök szavait, melyekben végül benső melegséggel ajánlotta az egyesületünk felvirágoztatását czélzó munkásság terére lépést a közgyűlés figyelmébe, éljenzessel fogadta.

A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése után Kelemen István tvszéki bíró a számvizsgáló-bizottság nevében jelentést tesz a vagyoni állapotról, melyből kitűnt, hogy ez évben volt összes

|                                                    |                |
|----------------------------------------------------|----------------|
| a) bevétel . . . . .                               | 519 frt 27 kr. |
| b) kiadás . . . . .                                | 23 frt 86 kr.  |
| c) pénztári készlet . . . . .                      | 195 frt 45 kr. |
| d) tagságdíj-hátralék a folyó évre . . . . .       | 166 frt — kr.  |
| e) tagságdíj-hátralék a megelőző évekről . . . . . | 435 frt — kr.  |
| Vagyoni állás 1886. deczember 19-én . . . . .      | 796 frt 45 kr. |

Gazda Sebők József jelentésének tudomásul vétele után Zayzon Lázár intézeti ügyész terjedelmes és részletes jelentést tesz, hogy a hátralékos tagdíjak fölhajtása iránt minő intézkedéseket tett. Javaslatahoz képest törültnék közgyűlés által a következők tagsági díjai: Zoltáni Elek (fele részben), Liskai Kálmán, Dáné Gyula, Pócsa Jánosné, Csomortáni Gedeon, Dorabai Dónát, Kovács György, Dombai Gyula, Mol-

nár Dénes, Szacsai Imre, Haurik Alfréd, Zakariás Kristóf, Bartalis József, Erdey Béla, Kónya Albert, Révész Cyrill, Surányi Lajos és Jancsó Géza gyógyszerész. Együttal ügyész a hozzá befizetett hátralékokból 50 frtot beterveztvén, az a pénztárhoz utaltatott bevételezésre.

Könyvtáros Vajna Károly jelentése jegyzőkönyvre iratni határozatvén, ez után a választmány azon javaslatai vétettek tárgyalás alá, a melyeknek alapját a lapunkban megindított mozgalom következtéseképen a takarékpénztár derék igazgatósága által tett nemeslelkű ajánlat képezi.

E kérdéseknél hosszas, nagyon lelkes és érdekes eszmecsere fejlődött ki, melyek nem is annyira a javaslat némely pontjai ellen, de a kivitel minél könnyebbé tételére irányultak s így a javaslat teljes világításban állván a közgyűlés színe előtt, egyhangulag hozta meg az egylet életére, jövőjére bizonyára nagy befolyást gyakorló következő határozatait:

1. A tagsági díjak 6 frtról leszállítatnak s az minden tagra nézve évi 4 forintban állapítatik meg. 1887. január 1-től 1890. január 1-ig terjedő időre az aláírási iver kibocsátatván, egy számos tagu bizottság még a napokban eszközölni fogja a tagok gyűjtését.

2. Egyleti helyiségül a takarékpénztár Tóth Dániel-féle házában 5 szobából álló emeleti része évi 200 frtról hasznosbérbe kivételik, a szerződés megkötésével Kelemen István elnöksége alatt Barthos Károly és Kökös Károly vál. tagok bizatván meg.

3. A takarékpénztári igazgatóság azon ajánlata, hogy egy a kornak megfelelő tekeasztal veszt s használatra egyesületünknek átengedi, hálával fogadtatik el s kimondja közgyűlés, hogy a tekeasztal jövedelmét külön kezelvén, azt annak törlesztésére fordítja, s a hátralékos vételár-részlet után 8% kamatot fizet mindaddig, míg egészen letörlesztetvén, a tekeasztal az olv.-egylet tulajdonába megy át. Együttal a még ezen kívül szükséges új felszerelési tárgyakra 153 frt 70 krt kiutaltványoz.

4. A költségelirányzatot 1181 frt 41 kr bevétellel s 688 frt 84 kr kiadással elfogadván, azt megerősíti.

5. A farsang folyamán a pénztár gyarapítására egy nagyobb szabású táncszüveget rendez s e czélra elnökökké Benedek István örnagyot s Szöcs József polgármestert megválasztja.

6. Meghatározza a jövő évre a következő lapok megrendelését: Nemzet, Pesti Hirlap, Pesti Napló, Egyetértés, Ellenzék, Kolozsvár, Székely Nemzet, Székelyföld, Vasárnapi Ujság, Magyar Szalon, Budapesti Szemle, Uram bátyám, Borsszem Jankó, Bolond Istók, Pester Loyd, s köszönettel fogadja Erdélyi Károly s Csizsár József ajánlatait, előbbi egy gazdasági szaklapot, utóbbi a Frauenzeitung-ot bocsátván át az egylet használatára olvasás végett.

7. M. Székely János indítványára elhatározza, hogy egyletünk anyagi támogatására megkéri átiratban a kisegítő takarékpénztár igazgatóságát is; Nagy Károly indítványát elfogadásával kimondja, hogy az új helyiséget ünnepélyesen fogja megnyitni, ott egy társasestélyt rendez s e czélból Molnár Józsiás elnöke alatt bizottságot küld ki.

8. A tisztikart végül a következőleg alakítja meg közfelkiáltással: tiszt. elnök: Szöcs József polgármester; elnök: Székely János pap; alelnök: Kovács István jbró; pénztáros: ifj. Jakab István; jegyző: Gyöngyösi István; ügyész: Zayzon Lázár; gazda: Benkő Lajos; könyvtáros: Vajna Károly. Ezután választatott még 24 választmányi tag, a kiknek nevében Székely János elnök mond a bizalomért köszönetet.

Végül bizottságok küldettek ki a pénztár, jegyzői iratok s egyleti felszereléseknek az új pénztáros, jegyző és gazda kezéhez leendő átadására, s ezzel az ülés este 7 órakor eloszlott.

Hogy a felébresztett olvasóegyesülethez kötött szép jövő valószínű: az már az értelmiség s városunk polgárainak ügyeszeretettől függ, mely, hisszük, nem fog késni, hogy nagymérvű pártfogásával segítségére jöjjön a munkában az egylet választmányának. Az

egyletbe való tömeges beiratkozást bizton reméljük; az ügyérdekeltségre számítunk, mert csak így lehet meg olvasó-egyletünk életében az annyira ohajtott „uj ég és új föld!“

Nacuszka.

## Jelentés

az E. M. K. E. kézdí-vásárhelyi választmányának működéséről.

(A folyó hó 12-én tartott közgyűlésen felolvastva Dobay János vál. jegyző.)

(Vege.)

A megalakulás óta 20 hónap telt el, s ezen idő alatt egy pillanatig sem csökkent a nagy czél, a dicső eszme iránti meleg érdeklődés.

Ama tiszteletreméltó lelkes férfiak, u. m. egyletünk tiszteletbeli elnöke id. Tóth István ur és elnöke Molnár Józsiás ur példáját, kik már az alakuló-gyűlés alkalmával 100—100 frttal az egylet alapítói közé léptek, azóta mások is követték. A kézdí-vásárhelyi jótékony nőegylet s Kézdí-Vásárhely városa 100—100 frttal szintén alapítók lettek.

Ezeket kívül e városról még egyéb adományok is folytak be, melyek egyenesen a központhoz küldetvén el, a mi választmányunk számadásaiba nem vétettek fel. Városunk két derék pénzintézete, u. m. a takarékpénztár és kisegítő takarékpénztár, 100—100 frttal szintén alapítók lettek. Ezeken kívül egyesek és társaságok kisebb-nagyobb adományai bizonyítják az ügy iránti érdeklődést és soha sem apadó áldozatkészséget.

Mint örvendetes eredményt kell konstataálnom, hogy választmányunknak jelenleg 4 alapító, 75 rendes, 31 pártoló és 4 gyámolító tagja van. Befizetett tagsági díjakból pénztárra befolyt és a központi igazgatóságnak meg is küldetett 538 frt 95 kr.

A mi a választmány tevékenységét illeti tartatott összesen 5 választmányi gyűlés, rendeztetett a mult év deczember havában egy igen szépen sikerült hangverseny, mely összesen 57 frt 16 kr tiszta jövedelmet hozott a kulturegyletnek.

Elismeréssel kell megemlékezni e város intelligenciájának folyó hó 5-ki szép tényéről is, midőn távozó törvényszéki elnökünk bucsulakomája alkalmával egyletünk buzgó elnöke Molnár Józsiás ur indítványára közadakozás útján 51 frt gyűlt be az egylet javára.

A felsorolt adatok képezik választmányunk 20 havi életének történetét. Mielőtt azonban befejezném titkári jelentésem, nem mulaszthatom el a legteljesebb tisztelet és elismerés hangján megemlékezni egyletünk tiszteletbeli elnöke id. Tóth István, elnöke Molnár Józsiás és pénztárosa Nagy Ferencz urakról, kik igazán ernyedetlen buzgósággal és ügyeszeretettel vezették választmányunk ügyeit s önzetlen tevékenységgel rőtölték le a nagy nemzeti czél iránti hazafias kötelességeiket. Munkálkodásukban hiven támogató őket a választmány, mely szintén teljes elismerést érdemel.

Ezeknek előrebocsátása után úgy hiszem, a tisztelt közgyűlés minden egyes tagjának hön érzett ohaját tolmácsolom, midőn őszinte szívvel kívánom, hogy az Isten áldása lebegjen az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület“ hazafias működésén; a magyar közönség érdeklődése, áldozatkészsége támogatja a nemes törekvéseinket, hogy következők be mihamarább az a szép idő, hogy a magyar szent korona országában ha lesznek is különböző nyelvek, de a szív legyen mindenütt és mindig magyar, s e haza polgárai egymást tisztelve és szeretve, összesített erővel igyekezzenek nagy Széchenyink ama dicső mondását megvalósítani, hogy: „Magyarország nem volt, de lesz“ s Kárpátoktól Adriáig lelkesülten zugjanak végig a költő lelkes szavai, hogy: „Isten, áldd meg a magyart!“

## Az örült czár.

A B. Ztg.-nak jelentik Pétervárról megbízható forrásból:

Egyre aggasztóbban fejlődik az orosz uralkodó kedélybaja. Örültnék a czárt ugyan nem lehet mondani, mert szellemi képességei helyiely-közzel egészen szabályosan mű-

ködnek; balsorsa inkább ahhoz hasonlít, a amely Lajos bajor királyt érte, csak hogy ehhez időnként még — üldözési rohamok hatása alatt — a szellemi erők ijesztő hanyatlásának jelei járulnak, a melyek fékezhetetlen dührohamokkal váltakoznak. Most már bizonyos, hogy csakugyan a csár volt gyilkts Reutern gróf hadsegédnek; sőt kevéssel ezelőtt egyik rohamában saját neje ellen fordult dühe, a kit tobzódásában fojtogatni kezdett. A boldogtalan csárné azért kívánczik Nizzába, s innen ered a sok ellenmondó kőszá hír nizzai utjáról és Gaecsinán való további tartózkodásáról. Giers külügy minisztert a csár gyakran heteken át nem fogadja, s ez magyarázza meg az orosz politikának önmagával való meghasonlottságát, sokszor ellentmondásait. Kitészik ez különben a Polit. Corr. félhivatalos jelentéséből is.

E lap pétervári levelezője egyenesen a kormánytól nyeri értesüléseit s egyszer azt jelenti, hogy Kaulbars hidegen fogadtattott, másnap meg — nyilván felsőbb parancsra — azt kénytelen hirdetni, hogy tegnap tévesen volt értesülve, mert Kaulbarst a csár melegen üdvözölte. A zavar egyre nő s a végső katasztrófa minden percze (?) várható. A végső katasztrófa! Ez az, mi Bismarckot aggodalmakkal tölti el; ezért emelik a német hadsereg létszámát; ezért jelentette a német hadügyminiszter, hogy „csak az utolsó napokban fogamzott meg az a szándék, hogy a létszámot még ez idén felemeljék.“ Mert egyrészt lehetséges, hogy a csár, ha tovább uralkodik, a maga beszámíthatlan állapotában a legborzasztóbbra, akár egy eszeveszett háborúra is vállalkozhatnék, másrészt meg a trónváltozás sincs kizárva a lehetőségek sorából s ez esetben a csári birodalom belső krízis kellő közepén, teljesen bizonytalan és megbízhatlan tényezővé válhatnék.

## Tanulmány a felekezet nélküli iskolákról.)\*

Csik . . . . . 1886. decz. 1.

(Folytatás.)

Midőn az 1833-ki törvény őt bizta meg az iskola felügyelésével, nemcsak az volt célja, hogy tapasztalását és erkölcsi tekintélyét vegye igénybe, hanem az is, hogy érdekelt-séget és jóakarattát nyerje meg és biztosítsa az iskolának, mely jóakarata minden kétségen kívül nagyon kívánatos, s melyet az új törvény egy nagyon természetes ellenségeskedéssel cserélt ki.“

S vajjon mi szolgált ürügyül az új törvényre, az 1833-ki eltörlésére, vagyis a papoknak és vallásnak az iskolából való kizárására, kiszorítására?

Az, a mi Franciaia- és Olaszországban úgy, mint egyebütt, a hol ez felütötte fejét, a forradalmi szellemet uralomra juttatta, a mi egykor oltárokat és trónokat rombolt le: a lelkiismeret-szabadság, a tanszabadság, az egyéni szabadság kikiáltása, miknek a modern felfogás szerint a papok és a vallás ellenségei, mire nézve ezeket mondja Jules Simon:

„Én éltam a juliusi kormány alatt, midőn Franciaországban érvényben volt az 1833-diki iskolatörvény, de azt nem láttam, hogy a szabadság az iskolában megsértetett, azokból kiküszöböltetett volna. A tanulók többsége tisztelettel fogadta a vallásoktatást. Azok, kik disszidens kultuszokhoz tartoztak és kevés számmal voltak, külön oktatást nyertek vallásukból és hitök ugyanazon szabadságot és becsülést élvezte. Katholikusok és protestánsok (egyaránt részesülvén saját vallásuk tanításában) jó egyetértésben és felekezetük különbsége a tanulók között sem gyűlölségre, sem izetlenkedésekre nem szolgáltatott alkalmat, Mi nagy mérvben járult az általános békének egész további életükben való fentartásához, oly békének, melynek elvesztését fájjalunk kell.“

Ily értelemben vitatják annak szükségét, hogy az egyház, a lelkiész felügyelje az elemi iskolát: Guisor, Cousin, Rondou, Salvandy, a világ legkitünőbb és legilletékesebb férfiai, kik valaha az iskola vezetésében

részt vettek, s kiknek mindenike bizonyára többet nyom a liberalizmus serpenyőjében, mint az új divatu, felekezetnélküli iskolatámogató miniszterek mind együtt véve s mint a hány felekezetnélküli modern iskolatartató a világon van.

De Jules Simon az említett nagy férfakra is hivatkozva, nem ádja kimondani, hogy: „A laikus iskola (minők a mi községi, közös és állami iskolánk is) egy ujnemű türelmetlenségnek, t. i. a szabad gondolkozók türelmetlenségének a felavatása, mely nemcsak igazságtalanság, hanem egyszersmind nyomorult rossz politika is.“

Igen; az istentagadónak izetlen, gyáva kétszínűségükben nem lévén elég bátorságuk nyíltan bevallani, hogy ők az elemi iskolától távol kívánják tartani az egyház befolyását, a felekezetnélküli köpenye alá bujnák, ezt tartván azon büvesszőnek, mely minden nehézséget eloszlat, minden problémát megfejt és oly villámhárítónak, mely legbiztosabb a lelkiismeret szabadságának védelmében.

És hogy politizálnak, hogy okoskodnak a felekezetnélküli iskolák alapítását sürgető s azokat védelmező athensok? Hát bizony — mondják ők — a katolikusoknak nincs okuk a panaszsra, mert távol legyen még a gondolat is, hogy valaki hitöket megtagadja; de nincs okuk panaszsra a hitetleneknek is, mert hitetlenségük egyaránt tiszteletben tartatik. De halljuk, mit válaszol ezen böles argumentációra Jules Simon.

„Bármily böles számítás csináltak is (ti t. i., athensok), — mondja Jules — azt bizonyosnak nem meritek állítani, hogy száz családjára jó egy athens! Ám legyen úgy, hogy igen; de hát felekezetnélküli iskolát fogtok állítani csak azért, mivel azt százból egy követeli?“

Azután — s ez lenne a leghatalmasabb világoskodó tükör — így folytatja: „A felekezetnélküli iskolában arra kötelezitek (ti t. i., athensok) a tanító és tanítónőt, hogy semmi vallási vagy bölcseleti véleményre nyilvánítsanak. Már most a kettő közül egy meglesz: vagy a tanító valóságban sem nem katolikus, sem nem protestáns, sem nem zsidó, sem nem muzulmán, sem nem deista, sem nem athens; vagy ellenben saját véleményével bír, de azt a törvény és hatósága iránti engedelmségből eltitkolja, valamint a vétet eltitkolni szokás. Melyiknek e két tanító közül adtok előnyt? Az, a ki semmit sem hisz, kinek semmi belső meggyőződése nincs, morzsolja a kétszer kettő négy-et; ellenben az, a kinek saját meggyőződése van, törekszik azt titokban tartani. Az első idiota és a második egy gyáva. Rátok bízom a választást. A mi engem illet, én oly embert ohajtok, kinek hite van és azt becsületesen be is vallja. Alig hiszem, hogy legyen ember, ki semmit sem hiszen! de ha van, az szerintem nem tanítónak való.“

Nem tudom, mit mondana e perczben az én felekezetnélküli iskolavédőm Jules Simonnak, ha ezen általa felállított tükörbe őszinte lélekkel beletekintene? Legfőlebb ezt: Oh, lélek, lélek! de miből élek!?

Franciaország, Belgium és Németország katolikusai milliókat költenek vallásos jellegű egyetemeik és iskoláik fentartására. (Igy pl. Németországban a Szt.-Bonifác-egylet az 1885. év végéig tizenegy millió márkát adott ki a kath. iskolákra.)

Európa minden művelt és valamire való országaiban a legliberalisabb, legtekintélyesebb férfiak kárhoztatják a felekezet nélküli gazdálkodást az iskolában; maró guynyal ostorozzák és a legélénkebb színekkel eseteleik azoknak veszélyes és káros voltát a társadalomra.

És, boldog Isten! Kolozsvárt. három virágzó gymnasium mellett egy felekezet nélküli negyedik felállítvánának akadnak sürgetői az egyetem mellé!

És nálunk!? . . . Nálunk akadnak a felekezet-nélküliiségnek szóvivői . . .

Mit mond ezekhez Csik-Szereda, a megye és klasszikus Székelyföld egykor hitéért és vallásáért elvérezve dobogó szíve? Mit mond a tiszta katolikus székely nép véres verejtékén felállított ujdonsult kisdobogójával és a keresztet az óvándóknak még balkézrel is

vető protestáns óvándójával a fentebbiekhez? A szülők, kik még adnak valamit a valásra és gyermekeikre, s kiknek van óvni valójuk, elmondhatják: „Addát, Uram, esőt, de nincs köszönet benne“;\*) mi pedig: hogy nagyon elkéstünk a modern liberalizmus szekeréről.

(Folytatása következik.)

Ebháti.

## Felhívás.

Hitünk fejedelmének születésnapját az egész keresztény világ örömmel ünnepli. A keresztényi szeretet kegyeletes adományokkal igyekszik letörölni a szenvedők könnyeit; a tehetetlen öreg alamizna után kinyújtott karjait nem huzza vissza türesen; a védtelen árva didergő tagjaira ruhát, a veszteség fájdalmának enyhítésére ajándékot nyer a nemes szívű emberbarátoktól, mintegy emlékül annak, hogy hábár a sors végzése elragadta tőlük azt, kivel e magasztos ünnep örömeit szük családi körben békésen élvezhetnék: van mennyben egy jó Atyjuk, ki nem hagyja el őket, s mindig küld számukra a nemes szívű emberbarátokban segítő, vigasztalót és gyámolt. A keresztényi szeretet melegével hívjuk fel mindazokat, kik a háromszékmegei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézetet és a kézdívásárhelyi „Stephanie“ menház öregeit eddig is gyámolították, hogy a közelgő karácsonyi szent ünnepek alkalmából az öregek részére szánt kegyes adományt tekts özv. Pap Andrásné alelnöknőhöz, az árvák karácsony fájára küldendő kegyes ajándékokat intézeti alelnöknő tks Hankó Lászlóné urnőhöz vagy az intézetbe kiküldeni méltóztassanak.

K.-Vásárhelyt, 1886. deczember hó 6-án.

Br. Szentkereszty Stephanie,  
nevezett intézetek elnöke.

Erdélyi Károly,  
nevezett intézetek titkára.

## Különlélek.

— Kinevezés. Solyom Miklós k.-vásárhelyi kir. alügyész, igazságszolgáltatásunk ifjú szép reményű tisztviselője, a k.-vásárhelyi kir. törvényszékhez bírónak nevezetett ki. Gratulálunk!

— A differitisz Kézdli-Vásárhelyt fellepett. Eddig 5 eset merült fel, melyek közül 4 halállal végződött. A hatóság részéről a kellő óvintézkedések meg vannak téve.

— Haynáról. Egy egykoru ember, a ki közelről látta az eseményeket és az embert, sok apróságot közöl a „B. H.“-pal Haynáról, az aradi 13 gyilkosáról; ezekből veszi ki a legérdekesebbeket. Haynáról mindenki beszél, hogy örült volt, vagy legalább is rohamai voltak. Igen sok tette igazolja ezt. Mikor a véres napoknak vége lett, Haynu felcsapott birtokosnak a magyar alföldön s gazdálkodott. Magyar nadrágot, sarkantyus csizmát s pörge kalapot viselt. Ezt azonban megunták vele s aztán Gráczban a nyugalmazottak városában telepedett meg. Ismerte őt itt mindenki főleg a bolondjairól. Szokásává vált, hogy éjjel pont tizenkét órakor lámpást akasztott egy inasa nyakába s a hegyekbe ment csatangolni. Egy ily sétája alkalmával találkozott a gráci Stadt-parkban P . . . . tábornok leányával, ki férjével haza felé tartott. — „Ilyen későn egy férfival, kisasszony?“ kérte nyersen Haynau, a ki pedig máskor jól ismerte a férfit és tudta, hogy az e hölgy férje. — „Kérem, tábornok, hiszen a férjem“, felelé a nő. — „Ugy hát aztán micsoda?“ „Ügyvéd.“ — „Még ez is hozzá! No maga ugyan szépen megválogatta“, vetette oda egész dühvel Haynau, a ki tudvalevőleg gyűlölte az ügyvédeket. — Hírhedté vált Haynau az az estélye is, melyet Budán a mostani hadest-parancsnoki palotában adott. Termébe, hova alig fért be 150 ember, 300-at hívott meg; s a kik eljöttek a meghívott magyar vendégek közül, azok a lehető legrosszabb bort, sültet kaptak s kopott csontnyelű evőeszközt mel-

lőjök. Ugyanakkor este udvarában cselédségének terítettett asztalt, a lehető legjobb borokat, ételeket s ezüst eszközöket adva nekik. — Radetzky valaha azt mondta róla: „Háboruban a legvitézebb tábornok, de békében a bolondok házába való.“ — Tetemei a gráci sirkertben nyugosznak. A családi kegyelet őt „a legjobb hazafi“-nak mondja, de a történet is megörökíti őt, a mikor „bresciai hyénának“ és „aradi hóhérnak“ nevezi.

— Stanley új afrikai expedíciója. Brüsszelből jelentik, hogy II. Lipót belga király Stanleyt Amerikából magához hivta, őt Közép-Afrikába küldendő. Az expedíció, mely a király eszméje, jövő februárban indulna a fekete világrészbe, kettős czállal. A czél megszabadítani Schnitzer dr. német Afrika-buvárt, a ki Emin bej név alatt a délszudáni tartományok egyikét kormányozza Egyiptom nevében, de el van szakítva az anyaországtól, folyton ellenséges törzsek támadják, úgy, hogy félteni lehet életét. Stanley ily körülmények között csak valóságos hadsereggel indulhat a vállalkozásra. A költség harmincz millió frank, mely összeget az egyiptomi kormány, a belga király, Anglia és több gazdag ember ajánlaná föl. Stanleyvel együtt indulna egy másik expedíció Thompson vezetése alatt, szintén Emin bej megszabadítása végett, mellesleg pedig visszahódítani a felső Kongo vidékét az arab rabszolgakereskedőktől. Ezt az utóbbi expedíciót maga a belga király látná el pénzzel, mintegy tíz millió frankkal. Stanley decz végén érkezik Brüsszelbe s a királylyal megállapítja a részleteket.

— Tanfolyam a locomobil és cséplőgépek kezelésé számára a budapesti állami közép-ipar-tanodánál (Budapest, VIII. ker. Th. sándortér 4. sz.). E tanfolyamon, mely a jövő 1887-dik évi január hó 3-dik napján fog megnyitni s márczius hó végéig tart, a locomobil és a különféle cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulóul felvétetnek a 18-dik életévüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok, ezek segédei s a különböző gépgyárak munkásai, okleveles gazdák, valamint oly gazdák is, a kik a természetfajta tudományokból annyi ismerettel bírnak, hogy a tanfolyamot kellő sikerrel hallgathatják; végre géptulajdonosok. A belépőktől erkölcsi bizonyítványt kívánatlik és az, hogy irni-olvasni tudjanak. A beiratások az intézet helyiségében folyó évi deczember hó 20-dik napján kezdődnek s 1887. évi január hó 3-ik napjáig tartanak; vidékiek a beiratásra levélben is jelentkezhetnek. Az igazgatóság.

— Figyelmeztetés. Lapunk mai számának hirdetési rovatában közöltük a Budapesti Újság cz. képes politikai néplap előfizetési felhívását. Tettük ezt azért is, mert szolgáltatást vélünk teljesíteni a t. olvasóknak, ha figyelmüket olyan lapra irányítjuk, mely valóban pártatlanul áll a magyar hirlap-irodalom terén. Eltekintve attól, hogy az összes magyar hirlapok közt a legolcsóbb, közleményei olyan színvonalon állanak, mely legalkalmasabb a nép és nemzeti nagy érdekek védelmére. A Budapesti Újság homlokán ezt a jelítőt olvastuk: Mindent a népért! Hatalmas eszme, melynek kivitele nagy küzdelmeket igényel. A Budapesti Újság eddigi bátor magatartása elég biztosíték arra, hogy ez eszme szolgálatában nem fog visszaretetni soha! S ezért méltán megérdemli azt a nagy pártfogást, melyben a közönség már is részesíti.

— A „Budapest“, mely ujévkor immár tizennegyedik évfolyamára lép, bizonyosságul szolgálhat a közművelődés és magyarosodás rohamos terjedésének hazánkban. Tíz évi működése alatt ugyszólvá egészen leszorítva a térről a hason irányú német vállalatokat. Ma már oly elterjedének örvend, hogy 25 ezer példányban két rotációs gépen nyomják. E közkedveltségét olcsósága mellett főképp annak köszönheti, hogy az eseményeket nem közli unal, mas hosszúsággal, ámdé azért röviden, tárgyilagosan, könnyen érthető módon felölel minden hazai és külföldi hírt. A nevezetesebb eseményeket képekkel ill sztrálja, sőt újabb időben egy egy számban két-három képet is hoz. „Kis Gazda“ című rovata alatt az összes lapok közül egyedül a „Budapest“ az, a mely a népies irányú közgazdaságot sikerrel kultiválja. »Uj Budapest« cím alatt pedig vasárnapoként egy humorisztikus melléklapot csatol a főlaphoz, külön humorisztikus képekkel. Ezen kívül folyvást három érdekfeszítő regényt közöl egyszerre, tárczarovatában naponként váltakoznak az érdekes apróbb közlemények. Cikkek képviselők tollából. Vidéki és külföldi tudósítások a legmegbízhatóbb forrásból. A lelkészek, tanítók, jegyzők, gazdák,

\*) Közöljük ezen cikket, de mindenben nem értünk egyet cikkíróval.

Szerk.

\*) Czikkiró személyesen is meggyőződhetik az ellenkezőről.

Szerk.

iparosok, szóval azok, a kik értesülve akarnak lenni mindenről, a »Budapest«-ben a legalkalmasabb napit találják. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a lap kiadóhivatala bárkinél.

### 124-ik közlemény

a háromszékes megyei »Erzsébet« árvaleány-nevelő intézet javára Uzonközség lakosai által 1886. év őszén tett szives adakozásokról.

Pünkösti Ferencz ref. pap 20 liter rosz, Ösz Salamon 11 lit. rosz, 1 lit. borsó, György-bíró Mihály 5 kr, Pap Dénes 1 lit. törökbuza, Horvát József 4 kr, Hóra István 1 lit. rosz, N. N. 2 lit. rosz, Szűcs Pál 2 kr, 1 lit. borsó, Kádár György 3 lit. buza, Darkó János 2 2 lit rosz, Fám János 2 kr, Kuti Áron 20 kr, Magyar 20 kr, Hadnagy Antal 1 l. paszuly, Kovács Adám 1 lit. törökbuza, Bakk Mózes 2 kr, Szakács Dávid 1 lit. törökbuza, 1 lit. paszuly, Kovács Jani 1 lit. paszuly, Darkó Ferencz 1 lit. rosz, Antal János 1 lit. törökbuza, Mátyás Károly 1 lit. rosz, Szabó Dávid 1 lit. törökbuza, Szabó Antal 1 lit. rosz, Tóth Sándor 2 lit. rosz, Tóth György 1 liter rosz, Zajzon Dénes 1 lit. törökbuza, ifj. Antal János 2 kr, Szakács György 1 lit. törökbuza, Simon József 10 kr, Már Sámuel 1 lit. rosz, György-bíró Sámuel 2 lit. rosz, Molloni János 1 lit. törökbuza, N. N. 30 liter rosz, Tóth Zsigmond 1 lit. rosz, Kókosi Sámuel 1 lit. törökbuza, Bordás György 10 lit. rosz, Lázár Sándor 10 kr, Szűcs Áron 1 lit. rosz, Feldemann 10 kr, Tam Mihály 1 lit. buza, Khon D. és Dénes 10 kr, N. N. 5 kr, Zajzon István 1 lit. rosz, Molnár Mózes 3 liter törökbuza, ifj. Földes Bálint 20 kr, Bereczki István 1 lit. törökbuza, Kemény Sándor 1 lit. rosz, Kurta János 1 lit. rosz, Bodola Antal 3 lit rosz, Kis Gábor 10 kr, Szabó István 2 kr, Antal István 2 kr, Páljános Zsigmond 4 kr, György-bíró Gergely 4 kr, 4 liter törökbuza, Kuthy Mihályné 4 lit. törökbuza, Rácz Antal 5 kr, Tóth János 1 lit. rosz, Pál Gyula 5 kr, György-bíró István 1 lit. törökbuza, Rápolti Ferencz 1 lit. törökbuza, Kovács József 1 lit. rosz, Grim Jakab 2 lit. rosz, 1 lit. paszuly, Bodó Ferencz 2 kr, Gyábe József 5 kr, Fejér Antal 2 kr, Szűcs Antal 1 lit. törökbuza, Váncsa Miklós 2 lit. rosz, Popovics Dénes 1 lit. rosz, özv. Szántó Ferencz 1 lit. törökbuza, Zajzon Antal 1 liter törökbuza, Babós Mihály 1 lit. törökbuza, Bodoli Mihály 1 lit. törökbuza, Erdélyi József 10 kr, Váncsa Dávid 1 lit. rosz, Pünkösti Máni 1 kr, Bot József 1 kr, Virág András 2 lit. rosz, Antal Ferencz 2 lit. rosz, Kósa Pál 1 lit. rosz, Kovács Antal 1 liter rosz, Gyeló Adám 1 lit. rosz, Buzsi Antal 10 kr, Kuti János 1 lit. rosz, Szabó János 1 l. rosz, György-bíró János 1 lit. törökbuza, Ferencz Mihály 1 lit. rosz, Kósa Mihály 1 lit. törökbuza, Kósa Ferencz 1 lit. törökbuza, Fejér Adám 1 lit. rosz, Szabó Ferencz 1 kr, Szakács Mihály 2 kr, Kovács János 1 lit. rosz, Tóth József 1 lit. rosz, György-bíró Miklós 2 liter rosz, György-bíró Jula 10 kr, Márk Áron 4 cső törökbuza, N. N. 40 kr, Lucze Györgyné 10 lit. rosz, Kőményes András 1 lit. törökbuza, Zajzon Rákis 10 kr, Kovács Dénesné

20 kr, Szabó Mihály 1 lit. rosz; összesen: 2 frt 75 kr, 5 liter buza, 1 hektó s 20 l. rosz, 2 lit. buza, 23 lit. törökbuza, 4 l. paszuly.

Fogadják a nemes szívi adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetüket. K.-Vásárhelytt, 1886. nov. 24.

Br. Szentkereszty Stephanie,  
elnök.  
Gyöngyösi István,  
jegyző.

### Piaci árak.

Kézdi-Vásárhelytt, december 15-én.

|                    |                               |
|--------------------|-------------------------------|
| Buza (tisztá)      | hektóliterenkint 5 frt 20 kr. |
| „ (elegy)          | — frt — kr.                   |
| Rosz (tisztá)      | 3 frt 15 kr.                  |
| „ (elegy)          | — frt — kr.                   |
| Arpa (tisztá)      | 2 frt 80 kr.                  |
| „ (elegy)          | 2 frt — kr.                   |
| Zab                | 1 frt 60 kr.                  |
| Törökbuza          | 3 frt 80 kr.                  |
| Kása (köles)       | 8 frt — kr.                   |
| „ (árpa)           | 24 frt — kr.                  |
| Borsó              | 5 frt — kr.                   |
| Lenese             | 10 frt — kr.                  |
| Fuszulyka          | 4 frt — kr.                   |
| Pityóka (legszebb) | 1 frt — kr.                   |
| Marhahús           | kilogr.-kint — frt 20 kr.     |
| Disznóhús          | — frt 36 kr.                  |
| Juh-hús            | — frt 14 kr.                  |
| Szalonna           | — frt 60 kr.                  |
| Faggyu (nyers)     | — frt 18 kr.                  |

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru és értéktőzsdén,  
december 21-én.

|                                         |        |
|-----------------------------------------|--------|
| Magyar aranyjárdék 6%                   | —      |
| Magyar aranyjárdék 4%                   | 103.70 |
| Magy. papírajárdék 5%                   | 93.55  |
| Magyar vasuti kölesén                   | 152.—  |
| M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.  | 99.—   |
| M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs. | 125.—  |
| M. keleti vasuti államkötv. III.        | 119.—  |
| Magyar földtehermentesítési kötvény     | 104.50 |
| M. földtehermentesít. kötv. záradékkal  | 104.50 |
| Temes-bánati földteherm. kötvény        | 104.50 |
| Temes-bánati földt. kötv. záradékkal    | 104.50 |
| Erdélyi földtehermentesítési kötvény    | 104.50 |
| Horvát-szlavon földteherment. kötv.     | 105.—  |
| Magyar szőlődezná-váltási kötvény       | 98.75  |
| Magyar nyerevény-sorsjegy kölesén       | 125.50 |
| Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy  | 125.—  |
| Osztrák járadék papirban                | 84.—   |
| Osztrák járadék ezüstben                | 84.90  |
| Osztrák járadék aranyban                | 11.475 |
| 1860. államsorsjegyek                   | 139.—  |
| Osztrák-magyar bankrészvény             | 890.—  |
| Magyar hitelbank-részvény               | 309.—  |
| Osztrák hitelintézet-részvény           | 292.80 |
| Ezüst                                   | —      |
| Cs. és kir. arany                       | 5.96   |
| 20 frankos arany                        | 9.96   |
| Német birodalmi márka                   | 61.85  |
| London (2 havi váltókért)               | 126.10 |
| 20 márka arany                          | 12.37  |

Felölös szerkesztők:  
Ifj. Dobay János. Sprensz György.  
Kiadó tulajdonos:  
Szabó Albert.

### Legolesobb fűszer-forrás!

## CSISZÁR PÁL

fűszer-, liszt-, csemege-, bor-, festék- és gyarmat-

áru-kereskedő

Kézdi-Vásárhelytt

különösen ajánja a nagyérdemű közönségnek aradi gőz- és hengeralmi lisztjeit, ehez valódi Schwindt-féle szesz-élesztőjét; valódi tisztított amerikai petroleumát, a mely tisztán világít és szagtalanul ég;

ugyszintén valódi Ananas-, Jamaica- és Cuba-rumokat, ehez való finom orosz thea-füveket;

továbbá bel- és külföldi liqueőrjeit, szalon- és csemege-czukorkákat, karácsonyfákat díszítéshez, és mindenféle fűszerne-műt a legjutányosabb árakban.

Pontos kiszolgálás!!

## Szenzációs hirdmény.

21 - 30

Lőwpokróc- és szőnyeggyári raktára Bécsben az alábbi árukat készpénzfizetés és utánvétel mellett a következő bámulatos olcsó árakon adja el és szállítja:

Lőwpokrócok 190 cm. hosszúság és 130 cm. szélességben 1 frt 60 kr. legfinomabbak 1 frt 75 kr.

Ezen pokróczok ágyterítők- és szőnyegekkül is használhatók.

Bouret-selyemágytakarók darabonként 2 frt 80 kr.

Sárgaszőru bérkocsi-pokrócok 2 méter hosszúságban, 1 1/2 méter szélességben à 2 frt 50 kr.

Urasági pokróczok à 3 frt.

Flanell-pokrócok à 4 frt.

Juta-függönyök redőzettel és rojtokkal, elegáns kiállításban, 1 ablakra való 2 frt 50 kr, legfinomabb 3 frt 50 kr.

Egy juta-készület, mely 1 asztalterítőtől és 2 ágyterítőtől áll, a legújabb minta szerint, rojtokkal, 5 frt 50 kr.

Két ágytakaróból és egy asztalterítőtől álló ripsz-készületek a legpompásabb színekben, selyemzsinorral és bojtokkal körülvéve; egy készület ára 5 frt.

Ágy előtti szőnyegek vastag flannellel és jutával töltve, állatrajzokkal és tájképekkel díszítve, ajándéknak különösen alkalmasak, 1 pár 2 frt 50 kr.

Szives megrendelések S. Löwpokrócgyári raktárába (Bécs II. Nordbahnstrasse 26. sz.) intézendők.

Brünni ruhaszövetek téltre és nyárra, tiszta gyapjúból, minden divatos színben, teljes férfiruhákra. 1 maradék 4 frt 75 kr; legfinomabb 6 frt 75 kr.

Utazó-plaidok tiszta gyapjúból 3 1/2 mtr. hosszúság, 1'60 mtr. szélességben, à 3 frt 50 kr.

Egy utazó-plaid, legfinomabb, 4 frt 50 kr.

Zsebkendők színes szegélyezettel, szép kiállításban:

1 tucatz, uraknak 1 frt 20 kr.  
1 „ hölgyeknek 1 „ — „  
1 „ lenzsebkendő 2 „ — „

Tűzdeli ágyterítők vörös török kretonból, elegáns tűzdeléssel, kellő hosszúság és szélességben a legnagyobb ágyhoz is, à 3 frt, legnagyobbak darabja 3 frt 50 kr.

Lepedők (varrat nélkül) 3 sing hosszúság, 2 sing szélességben a legkeményebb vászonból (kielégítő a legnagyobb ágyakhoz is); darabja 3 frt.

Cs. kir. szabadalmazott Phönix-evőeszközök, melyek örökké fehérek maradnak, 6 kés, 6 villa, 6 evő- és 6 kávéskanál, együtt 24 drb, csak 5 frt.

## TURÓCZI LÁSZLÓ könyvkötő

Kézdi-Vásárhelytt

tisztelettel tudatja a mélyen tisztelt könyvkedvelő közönséggel, hogy karácsonyi és újévi ajándéknak s emlékül alkalmas könyvek érkeztek raktárába, melyek közül a nevezetesebbek ezek

Arany János dalai (illusztrációkkal és hangjegyekkel) diszkötésben, ára . . . . . 8 frt — kr.  
Jókai M., Arany ember (színmű) diszkötésben, ára . . . . . 2 frt 80 kr.  
Jókai, Fekete gyémántok (színmű) diszkötésben, ára . . . . . 2 frt 60 kr.  
Vajda J. Ujabb munkái diszkötésben, ára . . . . . 5 frt 60 kr.  
Mayne-Read, A skalpvadászok, ára . . . . . 1 frt 40 kr.  
Mayne-Read, A tűzföld, ára 1 frt 40 kr és . . . . . 3 frt — kr.  
Mikszáth, A két keldusdiák, ára . . . . . 3 frt — kr.  
Szathmáry, Rosz asszony várat vesz, ára . . . . . 1 frt 20 kr.  
Szathmáry, Teleki Blanka élete, ára . . . . . 2 frt — kr.  
Tissander-Tóth, A tudomány vértanúi, ára . . . . . 2 frt — kr.  
Twain Márk, Koldus és királyi, ára . . . . . 3 frt 20 kr.  
Twain Márk, Tamás urfi kalandjai, ára . . . . . 3 frt 20 kr.  
Márkus, Tisztességes asszonyok, ára . . . . . 1 frt — kr.  
Catulle, A szűz király, ára 1 frt 20 kr.  
Magyar, német, angol, francia és olasz nyelv-tan és társalgó, ára — frt 60 kr.  
Márkus, Aquarellek Amor műterméből, ára . . . . . 1 frt — kr.

Fanchette, Kabinetképek, ára . . . . . 1 frt — kr.  
Dóczy, Széchi Mária, ára 2 frt 40 kr.  
Dóczy, A csók, ára . . . . . 2 frt — kr.  
Költők lugasa, ára . . . . . 4 frt — kr.  
Hölgyek titkára, ára . . . . . 1 frt — kr.  
600 magyar nemzeti dal, ára 1 frt, 1 frt 50 kr és 2 frt — kr.  
Ifj. Galen, »Megárt« ára — frt 50 kr.  
A mi nem egészséges, ára — frt 50 kr.  
Mi illik és mi nem illik, ára . . . . . — frt 30 kr.  
Petneházy, Az egységes osztrák-magyar közös hadsereg, ára . . . . . — frt 20 kr.  
Társalgó, ára . . . . . — frt 80 kr.  
Arany könyv, gyermekeknek, ára . . . . . — frt 80 kr.  
Gyermekek kedvencei, ára . . . . . 1 frt — kr.  
Képes vásárfia, ára . . . . . — frt 25 kr.  
Barna S. Koszorn, ára 1 frt — kr.  
Barna S. és Kardos, serdülők könyve, ára . . . . . 2 frt — kr.  
De Gerando A. Az emberiség jöttevői, ára . . . . . 2 frt — kr.  
Garin, Egy valódi hős, ára 1 frt 20 kr.  
Ezen kívül még több kisebb s nagyobb ifjúsági irat és képes könyv.  
Tanulók naptára, ára . . . . . 40 kr.  
Brassói magyar képes naptár, ára . . . . . 40 kr.  
Továbbá nagy választék a jelesebb magyar naptárokból.

Tankönyv- és imakönyv-raktár.

Megrendelést elfogadok barhol hirdetett könyvre.

Legújabb:

Bosznia és Hercegovina utirajza. Ashóthtól, füzetekben.